

Sandra Jasionavičienė

ANTROS KARTOS SKAITYNO PROGRAMŲ *BLOG* IR *WIKI* INTEGRAVIMAS Į AKADEMINIO RAŠYMO PROGRAMĄ UNIVERSITETE

Anotacija. Šis straipsnis nagrinėja antros kartos skaityno (angl. *Web 2.0*) programų *blog* ir *wiki* integravimo į anglų filologijos pirmo kurso akademinio rašymo mokymo programą universitete galimybes ir tokios programos efektyvumą. Šių dienų studentas yra pasikeitęs, dėl to ir mokymo procesas turi būti keičiamas. Pokyčius lemia technologijos, be kurių dabartistai neįsivaizduoja savo gyvenimo. Čia pristatomas veiklos tyrimas, kuriame dalyvavo 45 pirmo kurso anglų filologijos studentai. Tyrimo tikslas buvo diagnozuoti, kokie yra tų studentų mokymosi rašyti angliškai įgūdžiai, ir išsiaiškinti, kaip tų įgūdžių tolesnis ugdymas universitete galėtų būti tobulinamas, naudojant programas *blog* ir *wiki*, kad būtų pasiektas rezultatas. Tyrimo rezultatai parodė, kad internetinių programų įtraukimas į akademinio rašymo programą yra efektyvus ir studentams patrauklus mokymosi rašyti akademinė anglų kalba būdas. Tokia mokymosi programa buvo naudojama du semestrus ir toliau ji yra tęsiama antrame kurse su tais pačiais studentais.

Esminiai žodžiai: antros kartos skaitynas (angl. *Web 2.0*), skaitmeninis čiabuvis (SČ), skaitmeninis imigrantas (SI), proceso kryptis (angl. *process approach*), programos *blog* ir *wiki*.

Aktualumas

Besikeičianti socialinė aplinka ir globalizacija lemia aukštojo mokslo švietimo sistemą, kurios tikslas yra „studentų, kaip aktyvių demokratinės visuomenės piliečių, rengimas gyvenimui, studentų paruošimas jų karjerai ir asmeniniam jų tobulėjimui“ (*Londono komunikatas*, 2007). Gyvendami skaitmeniniame pasaulyje ir skaitmeninėje visuomenėje mes suvokiame technologijų svarbą, jų teikiamas galimybes ir jų daromą įtaką žmonių socialiniams santykiams, jų bendravimui. XXI a. bendravimas daugiausia vyksta rašytine forma: žinučių rašymas bendraujant socialiniuose tinkluose, elektroninių laiškų rašymas ir t. t. Šis straipsnis yra bandymas įrodyti, kad technologijas galima perkelti į akademinę aplinką ir integruoti į akademinio rašymo anglų kalba mokymo programą aukštojoje mokykloje. Čia pristatomos dvi antrosios kartos skaityno (angl. *Web 2.0*) programos: *blog* ir

wiki ir jų panaudojimo galimybės ugdymo procese, kuriant inovatyvią, besimokančiųjų norus ir lūkesčius atitinkančią mokymosi situaciją.

Tyrimo problema – menka pirmo kurso anglų filologijos studentų mokymosi rašyti anglų kalba patirtis ir jų negatyvus požiūris į mokymąsi rašyti akademinė anglų kalba universitete.

Tyrimo objektas – studentų mokymosi rašyti akademinė anglų kalba proceso tobulinimas, taikant *blog* ir *wiki* programas.

Tyrimo tikslas – diagnozuoti pirmo kurso anglų filologijos studentų mokymosi rašyti patirtį, nustatyti jų šiandienius poreikius ir integravus programas *blog* ir *wiki* į akademinio rašymo programą universitete, išsiaiškinti, ar tokių programų integravimas yra efektyvus, ugdant šiandienos studentų rašymo įgūdžius.

Tyrimo uždaviniai:

1. Palyginti studentų mokymosi rašyti patirtį vidurinėje mokykloje;
2. Išsiaiškinti, kokia yra interneto reikšmė studentų gyvenime;
3. Integruoti dvi internetines programas į akademinio rašymo programą universitete: *blog* – dieno-raščio rašymui, *wiki* – esė ir kitų darbų rašymui;
4. Sužinoti studentų požiūrį į naująją programą ir nustatyti tos programos efektyvumą ugdant jų akademinio rašymo anglų kalba įgūdžius.

Tyrimo metodologija

Tyrimo metodologija grindžiama konstruktyvizmo ugdymo teorijos nuostatomis, kurios akcentuoja pačių besimokančiųjų aktyvų dalyvavimą ugdymo procese. Konstruktyvistai *Duffy* ir *Cunningham* teigia, kad mokymasis yra aktyvus žinių konstravimas, o ne pasyvus jų gavimas. Šios ugdymo teorijos atstovai akcentuoja aktyvų įsitraukimą į procesą ir sąveikavimą su aplinka. Tokio proceso metu studentai patys apdoroja informaciją, bendradarbiaudami konstruoja žinias ir kuria prasmę. Čia ypač pabrėžiamas kolektyvinis darbas ir dialogas. Tyrimo metodologija taip pat remiasi aktyviojo mokymosi (angl. *active learning*) ir eksperimentinio mokymosi (angl. *experiential learning*) atstovo Johno Dewey'o

idėjomis, kad mokymasis privalo suteikti besimokančiajam patirtį, taikomi mokymo metodai turi duoti studentams galimybę patiems ištirti, išsinauginėti ir mąstant, reflektuojant bei mokantis bendradarbiaujant suprasti mokomąją medžiagą ir įgytas naujas kompetencijas, sujungus su jau turimomis, praktiškai pritaikyti atliekant reikšmingas užduotis.

Integruojant antrosios kartos skaityno programas *blog* ir *wiki* į akademinio rašymo programą, remtasi į procesą orientuota mokymo kryptimi (angl. *process approach*), kuri akcentuoja tokią mokymo rašyti metodiką, kai daugiausia dėmesio skiriama pačiam rašymo procesui, o ne galutiniam produktui.

Tyrimo metodika ir tiriamieji

Remiantis konstruktyvizmo teorijos teigimu, kad norint suprasti besimokantįjį, reikia suprasti jo socialinį kontekstą, buvo nuspręsta taikyti veiklos tyrimą, siekiant išsiaiškinti, koks tas mokymosi rašyti akademinė kalba procesas yra dabar, kaip galima jį tobulinti įtraukiant *blog* ir *wiki* programas ir ar toks akademinio rašymo programos pakeitimas yra efektyvus ir patrauklus pačiam besimokančiajam. Pirmo kurso pirmo semestro pradžioje studentams buvo pateikta anketa, padėjusi diagnozuoti, koks yra šių dienų besimokantysis, kokie jo poreikiai ir lūkesčiai. Tyrimas atliktas Lietuvos edukologijos universitete. Apdorojus anketos rezultatus, buvo nuspręsta integruoti dvi antros kartos skaityno programas *blog* ir *wiki* į akademinio rašymo pirmo kurso programą. Po pirmojo semestro buvo atliktas dar vienas anketavimas, padėjęs išsiaiškinti besimokančiųjų požiūrį į akademinio rašymo programą. Atlikti keli pataisymai ir toliau mokoma pagal tokią programą. Antro kurso pradžioje tie patys studentai buvo apklausiami interviu metodu, gauti duomenys patvirtino pirminę hipotezę, kad tokių programų integravimas į universiteto programą yra efektyvus, studentą motyvuojantis ir skatinantis mokytis rašyti ir lavinti rašymo akademinė anglų kalba įgūdžius. Tyrime dalyvavo 45 anglų filologijos pirmo kurso studentai.

Tyrimo teorinis pagrindimas

Pasak edukologo prof. Vytauto Šerno (1994, p. 7), „išmokti kalbos – tai išmokti kalbinės veiklos“. Rašymas yra viena iš kalbinių veiklų, kurias turi išmokti studentai, pasirinkę anglų filologijos programos studijas. Tačiau norint sėkmingai ugdyti šios kalbinės veiklos įgūdžius, reikia taip organizuoti akademinio rašymo anglų kalba ugdymo procesą, kad šis atitiktų šiuolaikinio studento tikslus, poreikius, interesus ir motyvus. Tai dažnai yra sunku padaryti, nes šių dienų studentai yra kitokie. Jie dabar vadinami

įvairiai: dabartistais, skaitmeniečiais, skaitmeniniais čiabuviiais (angl. *Digital natives*). Pastarasis terminas atrodo tinkamiausias ir yra plačiai naudojamas mokslinėje literatūroje. Skaitmeninis čiabuvis (SČ) yra toks žmogus, kuris gimė, augo skaitmeninėje aplinkoje ir savo gyvenimo be informacinių-komunikacinių technologijų (IKT) nebeįsivaizduoja. Jie visada yra „prisijungę“ (angl. *connected*) ir dažnai nesupranta dėstytojo, kuris dabar edukologų ir mokslininkų yra vadinamas skaitmeniniu imigrantu (SI). Tai yra toks žmogus, kuris taip gerai kaip SČ technologijų ne(s) naudoja. Tai reiškia, kad su technologijomis SI susipažino vėliau ir nėra labai linkęs, būdamas dėstytoju aukštojoje mokykloje, technologijas perkelti į auditoriją ar integruoti jas į savo dalyko dėstytojo programą. Dėl šių dviejų pedagoginio ugdymo proceso dalyvių pokyčių, jų skirtingo požiūrio į technologijas atsiranda skaitmeninė atskirtis (SA). Keičiasi, ar bent jau turėtų keistis ir pats ugdymo procesas.

Rašymo mokymas

Rašymas nėra lengva veikla ir jos neišmokstama natūraliai. Rašymo įgūdžius reikia lavinti, o ugdomasis procesas turi būti tikslingai suplanuotas, turi būti atsižvelgiama į besimokančiojo turimas žinias, jo rašymo įgūdžių lygį, rašančiojo poreikius, norus ir lūkesčius.

Svarbiausias rašymo pedagogikos tikslas turi būti aktyvus besimokančiojo įtraukimas į tokį rašymo įgūdžių lavinimo procesą, kuriame besimokantieji aktyviai sąveikautų vieni su kitais, rašytų bendradarbiaudami, konsultuotųsi vieni su kitais ir su dėstytoju. Rašymo įgūdžių ugdymo procesas turi tapti socialiniu reiškiniu, įtraukiančiu visus teksto produkavimo etapus. Svarbu pažymėti tai, kad rašantysis tuos etapus nepereina nuosekliai, pats rašymo procesas tuo ir pasižymi, kad studentas, perėjęs vieną etapą ir nuėjęs į kitą, gali vėl grįžti į ankstesnįjį, nes taisymas ir redagavimas vyksta viso rašymo metu. Rašymo proceso etapai yra šie:

1. **Planavimas** – čia studentas, turėdamas temą, su ja susipažįsta ir taikydamas įvairias metodus planuoja tolesnį darbą.
2. **Juodraščio rašymas** – pirminis rašto darbo variantas.
3. **Taisymas ir redagavimas** – juodraštinio varianto tobulinimas.
4. **Galutinio varianto rašymas**.

Anksčiau, mokydami rašyti, daugelis edukologų rėmėsi į produktą orientuota mokymo kryptimi (angl. *product approach*), kuri akcentuoja, kaip teigia J. Harmeris, „tik užduoties tikslą ir galutinį produk-

tą“ (2001, p. 257). Dabar daugelis rašymo dėstytojų ir mokytojų remiasi proceso kryptimi (angl. *process approach*), kuriame anksčiau paminėti etapai tampa labai svarbūs ir jiems yra skiriama daugiausia dėmesio. Tačiau, kadangi dabar daug kalbama apie kompiuterio ir interneto integravimą į rašymo ugdymo procesą, visi tie proceso etapai vadinami kitaip, nes juos pereidamas studentas naudojami kompiuteriu ir įvairiomis internetinėmis programomis. Čia pateikiamas L. Stephenso (2005) rašymo proceso skirstymas etapais:

1. **Inside writing** – gavę temą, studentai su ja susipažįsta naudodamiesi internetu, o tai, ką sužino, užrašo dėstytojo nurodyta forma *wiki* arba *blog* platformoje. Čia jie kuria pirminį tekstą, į kurį gali integruoti vaizdą, garsą ar net judesį (animaciją).
2. **Responsive writing** – šiame etape naudojama *wiki* platforma, kur studentai susikeičia puslapiais ir komentuoja vieni kitų darbus. Čia galima ištaisyti klaidas, patarti, kaip pakeisti sakinio struktūrą ar netinkamai panaudotą žodį. Svarbus tampa studentų bendradarbiavimas ir geranoriškumas vieni kitų atžvilgiu.
3. **Purposeful writing** – šiame etape studentai vėl grįžta į savo puslapius *wiki* platformoje ir peržiūri ten paliktus komentarus ir pataisymus, konsultuojasi su dėstytoju.
4. **Social action writing** – peržiūrėję visus pataisymus ir komentarus bei gavę dėstytojo įver-

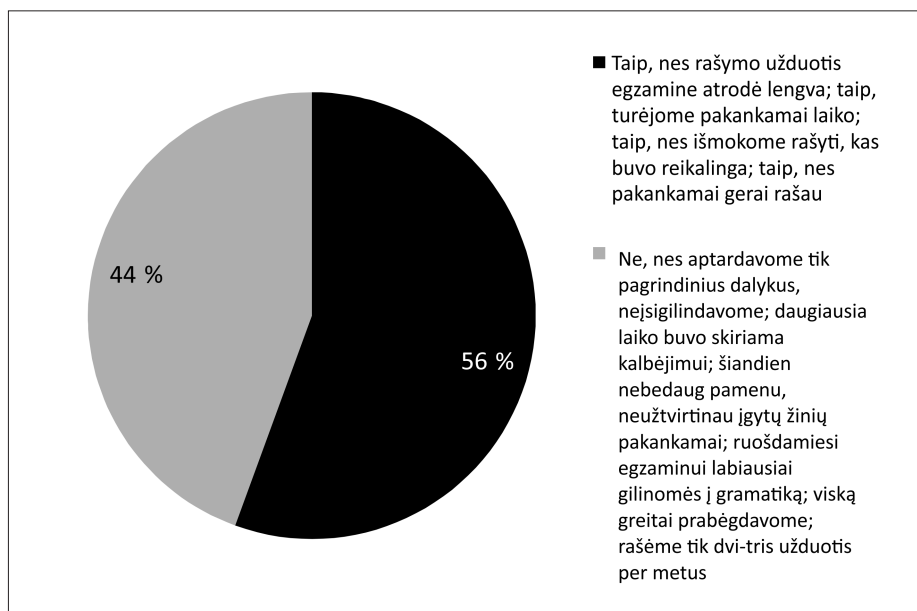
tinimą apie jų rašomą darbą, studentai parašo galutinį variantą.

Kitoks rašymo mokymas

Pasak J. Hammerio, rašymas kaip žmogaus veikla yra gana nauja veikla vyro ir moters evoliucijoje. Rašymo įgūdžiai, skirtingai nuo kitų kalbos įgūdžių, turi būti lavinami. Su rašymu mes natūraliai nesusiduriame, dėl to sugebėjimo rašyti reikia sąmoningai mokytis. Bet dabartistams rašymo mokymasis yra nuobodus, nes daugelis rašymo užduočių yra nereikšmingos ir neatitinka tikrų, gyvenimiškų situacijų, nesuteikia tikro gyvenimo patirties, kurios studentai dabar labai nori. Taigi edukologai pradėjo kalbėti ne apie rašymo mokymą, bet apie skaitmeninio rašymo mokymą, t. y. toks rašymas, kuris vyksta kompiuteriu. To priežastys yra tokios:

1. Rašytinis tekstas kuriamas skaitmeninėmis priemonėmis;
2. Rašytinis tekstas nekuriamas vien tik iš žodžių, bet jame dabar atsiranda ir vaizdas, garsas ir judesys;
3. Rašytinis tekstas egzistuoja skaitmeninėse aplinkose;
4. Juo keičiamasi daugelyje skaitmeninių platformų.

Antrosios kartos skaityno programos gali būti integruojamos į akademinio rašymo mokymo universitete programas, nes jos aprūpina ir SČ, ir SI reikiamais įrankiais, kurie jiems leidžia kurti turinį kartu internete, kompiuteriu. Tai ir socialu, ir įtraukia dalyvauti

1 pav. Ar pakankamai laiko, Jūsų nuomone, buvo skiriama rašymo užduotims?

kiekvieną – naudotojai gali taip pat lengvai rašyti, kaip ir skaityti tai, kas yra internete (Stephens, 2005).

Tradiciniame rašymo mokyme edukologai labiau akcentuoja parašytą produktą, o šių dienų mokymo praktikoje daugiau dėmesio telkiama į rašymo procesą. Dėl to, etapai, kuriuos besimokantieji pereina kurdami rašytinį diskursą, tampa labai svarbūs. Tik tai, kas dabar vyksta tuose etapuose, vyksta skaitmeninių programų erdvėse.

Tyrimo rezultatai ir diskusija

Pirmo semestro pradžioje 45 pirmo kurso anglų filologijos studentams buvo pateikta anketa, kuri padėjo diagnozuoti tiriamųjų mokymosi rašyti akademinę anglų kalba patirtį vidurinėje mokykloje, jų rašymo įgūdžių lygį, išsiaiškinti jų požiūrį ir santykį su kompiuteriu ir internetu. Anketą sudarė 8 atvirojo ir uždarojo tipo klausimai. Apibendrinus anketos rezultatus paaiškėjo, kad mokymosi rašyti patirtys yra labai skirtingos. Toliau pateiktoje diagramoje matyti, kad net 44 proc. respondentų mano, kad buvo pakankamai laiko skiriama rašymo įgūdžiams lavinti vidurinėje mokykloje, tačiau 56 proc. respondentų mano, kad rašymo įgūdžiams lavinti nebuvo pakankamai skiriama laiko. Priežastys paminėtos 1 pav.

Nestebina ir tai, kad į klausimą „Kiek vidutiniškai laiko per dieną praleidžiate naudodamiesi internetu?“, net 48 proc. respondentų pasirinko atsakymą „daugiau nei 3 val.“

Taigi gauti duomenys patvirtina hipotezę, kad technologijų integravimas į akademinę mokymosi situaciją yra įmanomas, nes tai jau ir yra studentų kasdienio gyvenimo dalis.

Remiantis tyrimo rezultatais, buvo nuspręsta pasirinkti antros kartos skaityno programas *blog* ir *wiki* ir integruoti jas į pirmo kurso akademinio rašymo programą.

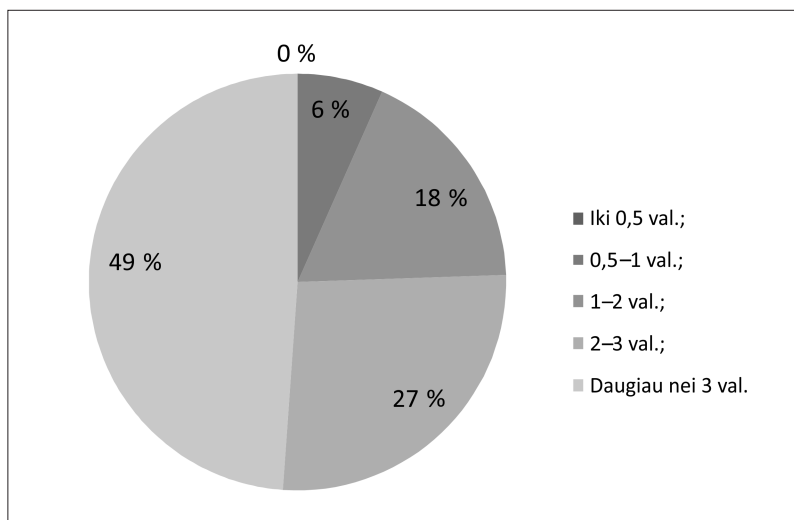
Blog yra lengvai kuriama ir pritaikoma internetinė platforma, kuri iš karto leidžia rašančiajam paviešinti savo rašinį [3, p. 17]. Mokant akademinio rašymo aukštojoje mokykloje, tinklaraštis gali būti naudojamas kaip dienoraštis, kurį rašo studentas. Buvo nuspręsta, kad tokius dienoraščius rašys ir Lietuvos edukologijos universiteto anglų filologijos pirmo kurso studentai. Pirmo semestro pradžioje jie pradėjo nuo kelių laisvo rašymo stiliaus įrašų, o vėliau rašė pastraipas ir esė savo tinklaraščiuose. Tokio tipo dienoraščio rašymas yra:

1) motyvuojantis, nes auditorija, kuriai rašo studentas prasiplečia nuo dėstytojo iki kitų studentų grupėje ar net kitose grupėse. Žinodami, kad kažkas kitas, o ne tik dėstytojas skaitys jų dienoraščius, studentai jaučia, kad atlieka reikšmingą užduotį ir dėl to labiau stengiasi rašyti tinkamai ir taisyklingai.

2) suteikia studentams galimybę apmąstyti savo mokymosi progresą, nes jie gali matyti kaip rašo jų draugai, kokias klaidas jie ir jis pats daro. Tada kreipdami dėmesį į savo bendramokslų ir dėstytojo komentarus / pastabas galime pagerinti savo rašymo anglų kalba įgūdžius.

3) leidžia visiems studentams išreikšti savo nuomonę diskutuojama tema. Netgi tie, kurie dažnai sako, kad neturi ką pasakyti, ar tie, kurie bijo išreikšti savo nuomonę žodžiu, gali tai padaryti savo tinklaraštyje.

4) kitų studentų tinklaraščių komentavimas moko studentus bendrauti dabartinėje aplinkoje ir ruošia juos gyvenimui skaitmeninėje visuomenėje.

2 pav. Kiek vidutiniškai per dieną praleidžiate naudodamiesi internetu? (proc.)

Kita internetinė programa, kuri buvo integruota į akademinio rašymo universitete pirmo kurso akademinio rašymo programą, buvo *wiki*. Didžiausias *wiki* pasaulyje yra *Vikipedija*. Tai tinklapis, kuris egzistuoja jau vienuolika metų. Nenuostabu, kad šių dienų aštuoniolikamečiai mokymosi proceso be šios enciklopedijos neįsivaizduoja. Šio puslapio įkūrėjas Jimmy Walesas sako: „Įsivaizduokite pasaulį, kuriame kiekvienas žmogus planetoje turi laisvą priėjimą prie žmonijos išminties. Tai ir yra Vikipedija.“ Tai žinodami, skaitmeniečiai ją labai dažnai naudoja, kada tik gauna užduotį universitete ir bet kada savo asmeniniame gyvenime. Taigi, programa *wiki*, kuri integruojama į akademinio rašymo universitete programą ir yra kilusi iš Vikipedijos, tiesiog skiriasi savo forma. Pagrindinis skirtumas tarp tinklaraščio *blog* ir programos *wiki* yra tas, kad pastarąjį kuria visa grupė, o tinklaraštį rašo vienas žmogus.

Wiki buvo pasirinktas paskaitose universitete, nes jis leidžia studentams bendradarbiauti ir kartu kurti rašytinį diskursą. Pavyzdžiui, studentai diskutavo apie eutanazijos problemą ir lygino šios temos aktualumą Lietuvoje ir pasaulyje. Visa diskusija vyko ne žodžiu, bet raštu, *wiki* programos platformoje. Iš pradžių, patsitelkę internetą, jie turėjo susirasti informacijos šia tema, studentai perėjo *inside writing* etapą, tada jie rašė esė šia tema, bet tai buvo tik juodraštinis variantas, *responsive writing* etapas. Tada studentai komentavo bendramokslų esė jų puslapiuose, o tai yra *purposeful writing* etapas. Galiausiai, atsižvelgiant į draugų ir dėstytojų komentarus bei patarimus, buvo pateiktas galutinis rašto darbo variantas, *social action writing* etapas. Taigi ši programa pasirodė naudinga, nes:

1) visi pataisymai, informacijos papildymai yra matomi pačiam studentui ir pateikiami šioje programoje skirtingomis spalvomis, o tai, pasak pačių studentų, „mums padeda pamatyti savo klaidas ir mes matome, kaip tai turi atrodyti taisyklingai, nes kai rašome popieriuje dėstytojas (ir tik jis) pabraukia klaidingą vietą, o kaip turėtų būti, mes nežinome, arba tiesiog kartais neįskaitome dėstytojo rašto“.

2) moko studentus bendradarbiauti, padėti ir patarti vieni kitiems, kaip reikia rašyti, matydami savo ir kitų klaidas besimokantieji labiau supranta, kaip reikia rašyti taisyklingai. Taip kuriama besimokančiųjų bendruomenė, kurią sudaro ne tik tam tikros grupės studentai ir dėstytojas, bet ir studentai iš kitų grupių, nes jie gali komentuoti ir pastarųjų rašto darbus. Be to, dėstytojas čia atlieka ne tik vertintojo, bet ir patarėjo, konsultanto ir padėjėjo vaidmenį, studentui pereinant iš vieno rašymo proceso etapo į kitą.

3) leidžia studentams komunikuoti ir kurti turinį ne tik su savo šalies studentais, bet ir su studen-

tais iš kitų šalių, nes internetas naudojamas ir jų *wiki* puslapis yra matomas visame pasaulyje.

Antro semestro pradžioje, tie patys studentai vėl buvo apklausiami anketos metodu, o iš gautų rezultatų paaiškėjo, ką reikėtų dar keisti. Padarius pakeitimus, studentai buvo toliau mokomi rašyti akademinė anglų kalba *blog* ir *wiki* programomis. Antro kurso pirmojo semestro pradžioje tie patys studentai buvo apklausti interviu metodu, bet dar prieš tai, paskaitų metu jie mėnesį rašė ne *blog* dienoraščius, bet paprastus tradicinius dienoraščius sąsiuvinuose. Išanalizavus gautus rezultatus, pasitvirtino pirminė hipotezė, kad internetinių programų integravimas į ugdymo procesą universitete gali duoti gerų rezultatų ir mūsų atveju gali efektyviai lavinti studentų rašymo akademinė anglų kalba įgūdžius.

Toliau pateikiama 1 lentelė su studentų atsakymais į tai, kaip jie vertina akademinio rašymo mokymosi procesą su *blog* ir *wiki* programomis.

1 lentelė

Akademinio rašymo mokymosi proceso vertinimas: studentų nuomonė

Klausi-mas	Studentų atsakymai
<i>Kuo blog rašymas pranašes-nis už pa-pirasto po-pierinio dienoraš-čio rašy-mą?</i>	Patogiau, greičiau, nereikia braukyti ir per-rašinėti, tvarkingiau. Patinka, kad kompiuteris braukia ir tu vis tiek turi pasižiūrėti, kas yra blogai. Aš žinojau, kad rašau ne tik sau ir ne tik dėstytoju, bet ir mano grupiškai galėju perskai-tyti ir galėju pakomentuoti, ir ne tik grupio-kai, galėju visi. O kai dabar rašau dienoraštį sąsiuvinyje, aš tik sau pasirašau, galiu dėsty-tojui atiduot ir dar, jei noriu galiu duot kam paskaityt, bet realiai taip nedarysiu. Labai įdomu, kai kiti pakomentuoja, labiau motyvuoja, matau, kiek yra peržiūrų, matau, kad kažkas tikrai skaito, o ne lyg be reikalo rašyčiau, tik kad padaryčiau užduotį. Blog'ą pasiskaitai ir gali rasti pavyzdžių, kaip ra-šyti tą, ką tuo metu turi rašyti, o sąsiuvinio taip neskaitai, be to, jį reikia nešiotis, o blog'o ne.
<i>Kokie wiki pranašu-mai?</i>	Įdomu, kai tikrini kitų darbus, nes pasijauti pats kaip tas mokytojas, ieškai visko, labiau gilini. Labai patinka taisymo funkcija dėl to, kad ma-tom, kas tiksliai yra negerai ir matom, kaip rei-kėjo parašyti gerai, o kai rašai sąsiuvinyje tai la-bai retai būna parašytas teisingas variantas. O ir kartais nelabai suskaitai, kas ten ranka parašyta. Greitai gali rašyti, tvarkingai nes nebraukai. Gali pasižiūrėti, ką turi padaryti kitam kar-tui jai nebuvai paskaitoje. O jei vis tiek nesu-pranti, gali pasižiūrėti, ką parašė grupiokai.

Kaip matome iš studentų atsakymų, mokymo-si rašyti akademinė anglų kalba universitete procesas tampa patrauklesnis už tradicinį mokymąsi, nes tokių užduočių atlikimas jiems yra reikšmingesnis, patrauklesnis, įprastesnis ir atitinka jų lūkesčius ir norus.

Išvados

1. Rašymo akademinė anglų kalba įgūdžių lavinimo procesas universitete turėtų vadovautis į procesą orientuota mokymo kryptimi, nes toks mokymosi būdas įtraukia patį besimokantį į ugdymo procesą, kur jis aktyviai veikdamas lavina savo kalbinės veiklos įgūdžius;

2. Turime kalbėti apie skaitmeninio rašymo (*digital writing*) mokymą, nes ŠČ kuria tekstą ne vien iš žodžių, bet į jį deda vaizdą, garsą ir judesį ir tokiu tekstu dalijasi su kitais skaitmeninėse aplinkose;

3. *Blogo* ir *wiki* rašymas yra patrauklesni mokymosi būdai šių dienų studentui;

4. Šių dviejų programų integravimas keičia patį akademinio rašymo mokymo procesą, nekeisdamos programos turinio ir duoda teigiamų rezultatų, ugdant pirmo kurso anglų filologijos studentų rašymo akademinė anglų kalba įgūdžius.

Literatūra

1. DeVoss D. N., Eidman-Aadahl E., Hicks T. *National Writing Project: Because Digital Writing Matters*. United States of America: Jossey-Bass, 2010.
2. Herrington A., Hodgson K., Moran Ch. *Teaching the New Writing: Technology, Change, and Assessment in the 21st-century Classroom*. New York: Teachers College Press, 2009.
3. Richardson W. *Blogs, Wikis, Podcasts and Other Powerful Web Tools for Classrooms*. California: Corwin, 2010.
4. Stephens L. C., Ballast K. H. *Using Technology to Improve Adolescent Writing*. Pearson Education, 2011.

Summary

Sandra Jasionavičienė

INTEGRATING WEB 2.0. TOOLS “BLOG” AND “WIKI” INTO ACADEMIC WRITING PROGRAMME AT UNIVERSITY

This article presents a new approach towards teaching writing in English. The 21st century learners communicate basically in writing – writing text messages, instant messages, e-mail messages, etc. Every person wants to become and to be an accomplished writer, engaged learner and active participant in the present-day digital and interconnected world. Therefore, educators around the globe started talking about teaching digital writing and the need to change the teaching methods to meet the needs of their learners who are now called digital natives and to reduce the digital divide between teachers and students. That is why, the Web which provides a read-write environment nowadays can be used in the teaching-learning process, especially teaching writing skills. Such Web 2.0 tools as *blogs* and *wikis* are seen as providing a great learning space, motivating learners to write and successfully develop their digital writing skills. Besides, these tools provide them with real-life experience, intercultural communication, full participation and interaction not only with the teacher but with other students as well. This way students learn collaboratively which is very important if they want to learn to communicate in the present-day world.

Keywords: Web 2.0, digital native, digital immigrant, process approach, Blog, Wiki.

*Lietuvos edukologijos universitetas
Iteikta 2013 m. balandžio mėn.*